

Rekomendacja dotycząca działań w zakresie reformy wskaźników stóp procentowych

Kryzys finansowy 2008/2009 spowodował m.in. utratę zaufania na rynkach finansowych i związany z tym zanik rynku międzybankowego dla transakcji terminowych. Wycena instrumentów finansowych, w tym większość kredytów mieszkaniowych i korporacyjnych, zaczęła się opierać zatem na cenach ofertowych, a nie transakcyjnych. Stanowi to nie tylko pole do nadużyć finansowych, ale również wypacza mechanizm alokacji kapitału przez system bankowy oraz stwarza zagrożenie dla jego stabilności. Utrzymywanie takiego stanu rzeczy to zgoda na zaburzenia w gospodarce rynkowej i ignorowanie ryzyka systemowego. Dlatego w UE wdrażane jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/1011 (BMR)¹ adresujące zidentyfikowane słabości w konstrukcji wskaźników finansowych.

Wobec powyższego rekomendujemy:

1. Zapewnienie dostosowania stawki WIBOR do wymogów Rozporządzenia BMR w celu wyeliminowania ryzyka systemowego związanego z brakiem możliwości kontynuowania stosowania tej stawki w umowach dotyczących produktów finansowych po 2021 roku.
2. Wypracowanie konsensusu sektorowego i wdrożenie rozwiązań prawnych stanowiących określających zasady przejścia na wskaźniki alternatywne w umowach zawieranych przez banki w Polsce, w szczególności w relacji z konsumentami.
3. Podniesienie priorytetu działań sektorowych oraz poszczególnych instytucji finansowych mających na celu sprawne i płynne dostosowanie do nowego reżimu wskaźników stóp procentowych po Reformie IBOR.
4. Wsparcie dla inicjatyw zmierzających do utworzenia na polskim rynku finansowym alternatywnych wskaźników stóp procentowych, które będą odpowiadały zróżnicowanym potrzebom uczestników rynku, w szczególności uwzględniających komponent ryzyka kredytowego i ryzyka płynności, zgodnie z тезami między innymi artykułu opublikowanego w BIS Quarterly Review (2019)², dokumentem IOSCO (2013)³ oraz raportem FSB (2014)⁴. Zabezpieczenia rynku przed ryzykiem nadmiernej koncentracji wskaźników, wyprzedzającego budowania rozwiązań alternatywnych względem tych, które w średnim lub długim okresie mogą okazać się nieadekwatne.
5. Stworzenie zachęt pozwalających na zwiększanie wolumenu oraz wydłużenie duration transakcji w segmencie zabezpieczonych i niezabezpieczonych pożyczek międzybankowych w PLN.

¹ Kwestie tempa i sposobu dostosowania krajowych wskaźników referencyjnych do rozporządzenia BMR została również uznana przez polski Komitet Stabilności Finansowej (KSF) jako źródło ryzyka systemowego (grudzień 2018) - <http://www.nbp.pl/nadzormakroostroznosciowy/komunikaty/2018-12-17.aspx>.

² A.Schrimpf, V. Sushko, Beyond LIBOR: a primer on the new reference rates, BIS Quarterly Review, March 2019

³ IOSCO Principles for Financial Benchmarks (2013).

⁴ Financial Stability Board, Market Participants Group on Reforming Interest Rate Benchmarks, Final Report, March 2014.